

1. Na jaký druh dřeviny je vázána většina druhů hub rostoucích na hrázích rybníků?

2. Jakou houbu lze na starých dubech vidět v lednu?

3. Jaký druh křemenáče roste pod duby?

4. Proč rostou na hrázích rybníků teplomilné houby?

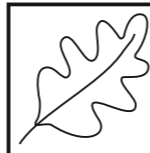
5. Jak se jmenuje jedovatý dvojník muchomůrky růžovky?

6. Pod jakým druhem dřeviny je třeba hledat čirůvku májovku?

7. Do rámečku dopiš jména hub na fotografiích.

Správné odpovědi: 1. Na dub (lehn). 2. Ohňovec stáhný (tvorí vytrvalé plodnice). 3. Křemenáč kravý. 4. Hráze jsou dobře osluněné, teplejší než jejich okolí. 5. Muchomůrka tygrovana. 6. Čirůvka májovka není vázána na určité druhy dřevin - není to mykorrhizní symbiont, ale druh saprotrfní (hniložijný), který neroste na dřevě. 7. hřib dubový - A, hřib Le Galové - B, křemenáč kravý - C, muchomůrka růžovka - D, muchomůrka tygrovana - E, čirůvka májovka - F.

Samoobslužný pracovní list

HOUBY NA HRÁZÍCH JIHOČESKÝCH RYBNÍKŮ OD JARA DO ZIMY

Hráze rybníků tvoří již po staletí nedílnou součást jihočeské krajiny. Jsou to dobře osluněná a poměrně teplá stanoviště, velmi zajímavá a cenná z hlediska výskytu hub. Rostou na nich některé teplomilné druhy, jinde v okolí vzácné, většinou vázané na duby. Vyskytuje se tam také několik jedlých druhů hub jež jsou předmětem zájmu houbařů.

Pojďme se podívat, s jakými význačnými druhy hub se lze na hrázích rybníků v jižních Čechách setkat v jednotlivých obdobích roku.

Již na konci dubna leckde vyrážejí krémově zbarvené kloboučky **čirůvky májovky** (1), jejíž plodnice mají charakteristickou moučnou vůni. Tato lupenatá houba je saprotrfní (hniložijná), není vázaná na žádnou dřevinu.

Někdy již počátkem května lze na hrázích najít plodnice **hříbu dubového** (2), které v tomto období bývají často silně napadeny hmyzími larvami. Tento hřib je mezi houbaři velmi oblíbený – patří mezi tzv. pravé hříby, které mají bílou, neměnnou dužninu.

Celkově mnohem vzácnější je **hřib plavý** (3), ale v některých oblastech, např. na Hlubocku, se na hrázích rybníků vyskytuje celkem často. Na jeho plodnicích, jež se vyznačují nepříjemným karbolovým pachem, převládají žluté tóny. Také tento hřib tvoří plodnice již od začátku května.

V květnu na hrázích o sobě dávají vědět již také některé holubinky, např. **holubinka mandlová** (4) s kloboukem zbarveným nejčastěji masově růžovohnědě, **holubinka bukovka** (5) s kloboukem v zelených a hnědavých tónech a **holubinka doupňáková** (6), jež má klobouk zpravidla modravě fialový. Všechny tři mají mírně chutnající dužninu a jsou jedlé. Tvoří mykorhizní symbiózu s duby.

Ve druhé polovině jara a v létě roste na hrázích rybníků, ale i jinde jedlá **muchomůrka růžovka** (7), jejíž nápadný prsten je svrchu rýhovaný.

Běžně se tam však vyskytuje také jí podobná, ale jedovatá **muchomůrka tygrovaná** (8), jejíž dužina nerůžoví a prsten je dosti úzký a hladký, bez rýhování.

Kdo má rád lišky, ale nebaví ho sbírat drobné plodnice lišky obecné, bude nadšen z masitých plodnic **lišky bledé** (9), které se na hrázích objevují již koncem jara. Jejich klobouk je pokryt bělavou plstí.

Koncem jara lze na některých hrázích najít také plodnice **křemenáče krvavého** (10), který je symbioticky vázán nejen na duby, ale také na topol osiku.

Houby rostou na hrázích nejen pod stromy, ale také přímo na nich: někdy již v červnu za začínají na živých listnácích (vzácněji na jejich mrtvém dřevě) tvořit jednoleté, zprvu masité a šťavnaté (a tehdy jedlé) plodnice **sírovce žlutooranžového** (11), zpravidla tvořící střechovitě uspořádaná seskupení. Do podzimu seschnou, zesvětlají a zkorkovatí.

V létě bývají na některých hrázích k vidění tzv. barevné hříby. Jedním z nich je **hřib Le Galové** (12) s bledě šedoběžovým, později zpravidla růžovým nebo hnědorůžovým kloboukem, červenými ústími rourek a žlutavou dužninou, jež na řezu modrá. Je jedovatý.

Pokud nebyl konec léta příliš suchý, začátkem podzimu na hrázích vyráží mnoho druhů pavučinců, různobarevných lupenatých hub s charakteristickým pavučinatým závojem a rezavohnědým výtrusným prachem. Některé z nich jsou jedovaté. Dost hojný je **pavučinec olivový** (13) s nepříjemně hořkou dužninou.

Často vsutku obrovské, a v mládí na klobouku krásně fialově vybarvené plodnice tvoří **pavučinec hnědofialový** (14). Také pavučince tvoří mykorhizní symbiózu s různými dřevinami, na hrázích většinou s dubem letním.

Některé holubinky rostou hlavně na podzim. Na hrázích je to např. **holubinka černonachová** (15), jejíž klobouk je nejčastěji sytě červenofialový a dužnina znatelně palčivá. Je nejedlá.

Na bázích kmenů a pařezech dubů roste od září až do listopadu nápadně zlatožlutě zbarvená lupenatá houba **plaménka nádherná** (16). Její hořce chutnající mohutné plodnice často tvoří velké trsy.

I v době, když už nastává zima, lze na hrázích vnímat přítomnost hub: zvedneme-li oči ke kmenům a korunám starých dubů, můžeme si všimnout nápadných rezavě zbarvených víceletých plodnic **ohňovce statného** (17), který na nich parazituje.